Negyedik évfolyam. 1876. 3-ik szám. B.-Gyarmat, január 16.

Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . . 6 ft. —
Fél évre . . . . . . 3 ft. —
Évnegyedre . . . . 1 ft. 50 kr.
Előfizetni lehet csupán a kiadó hivatalnál B.-Gyarmaton.
A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó mind a közlemények a szerkesztőhöz is küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK
ÉS
HONTI HIRADÓ
politikai, társadalmi, s közgazdászati hetilap.

Hirdetések dija:
Öt hasábos petit sor . . . . 5 kr
Bélyeg minden beigtatásnál . . . 30 kr
Nyilt tér garmond sora . . . . 20 kr
Hirdetéseket felvesz a kiadó. Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Előfizetési pénzek, reclamatiók és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhivás
A
„NÓGRÁDI LAPOK"
s „Honti Hiradó"
politikai, társadalmi és közgazdászati hetilap
1876-ik évi IV. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre	6 frt.	
Félévre	3 „	
Évnegyedre.	1 „	50 kr.
Egy hónapra	— „	50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz czimezve, — legczélszerübben póstai utalványnyal — a nyomatandó példányok, s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

B.-Gyarmat, 1876. január 14.

Azt hittük, hogy a két közjogi párt egyesülése a társadalmi élet terén is megszünteti azon elkülönzöttséget, melyet e két párt emberei egymás irányában czélzatosan létesitettek s tartottak fenn.

Fájdalom e várakozásunkban, legalább itt a megye székhelyén, mindeddig csalódnunk kelett, miután az itteni társadalmi élet két legfőbb tényezője a nógrádmegyei kaszinó, és a b.-gyarmati népkör még maig is merev elkülönzöttségben tartja e város intelligens elemeit.

És ezen elkülönzöttség érezhető nyomást gyakorol a társadalmi életre, megzsibasztja az egyesek jó akaratú törekvését s nem engedi hogy a megyei és királyi tisztikar, mely majdnem kizárólagos látogatója a kaszinónak a városi polgársággal s az ügyvédi kar volt ellenzékei részével, mely ismét a népkörnek hive, egybeolvadva létesitse a társadalmi életet.

És ezen elkülönzöttségnek mindkét egylet többé kevésbbé oka, mert a kör hivei mindenáron ragaszkodnak épületükhöz, mely azonban alig elégséges mindkét rész befogadására, a kaszinó embereinek egy része pedig csak ugy szeretné az egyesülést, ha a kör olvadna be a kaszinóba.

A kör hiveinek tartózkodása annyiban indokolt, amennyiben ők egyszersmind részvényesei azon részvényháznak, melyben a kör székel, s miután ez csupán e czélra épült magán használatra csakis tetemesebb költséggel járó átalakitás után lehetne alkalmassá tenni amire ismét a társulatnak nincs pénze, e szerint nincs más alternativa, mint vagy bent maradni a körnek ez épületben, vagy azt eladni.

És e körülmény csakugyan nem ignorálható és bizonyára, nyomósabb, mint mit a kaszinóbeliek felhozhatnak, hogy t. i. a kör helyisége kevés mindkét rész befogadására, mert igen is kevés volna, ha a kaszinónak minden aláirt tagja azt egyszersmind látogatná, is de miután ezek nagy része vidéken lakik, csak 10 - 15. rendes látogatója van, kik pedig igen kényelmesen elférhetnek a körben addig is,még más alkalmasabb helyiséget lehetend találni.

Itt tehát nincs más mód az egyesülésre, mint hogy a kaszinó olvadjon be a körbe s tegyen le a kicsinyeskedéssel, mert utoljára is a kisebbségnek kell a többség ellőtt meghajolni.

Ehez járul azon körülmény, hogy mig a kör helybeli tagjai körülbelül 90 - 100 egyén egytől egyig ragaszkodik saját egyesületéhez, a kaszinó kültagjainak tulnyomó része csakis kényszerüségből fizeti a tagsági dijt sőt a helybeliek egy része is örömestebb menne a körbe, de nem szabadulhat a kaszinói tagságtól, két helyen fizetni pedig nem akar, — s igy alig tiz egyén az, kiknek kényelmeért a kaszinó fenáll, s kiknek kényelmeért körülbelül 80-an akarva, nem akarva fizetik a tagsági dijt, — a miért már több részről hangos panaszok emelkedtek, az igazgató ur pedig mint halljuk közgyülést egybehivni nem akar. Tehát a kaszinó igazgatója és vagy 8 kaszinói tag kényelme és kicsinyes ujhuzása akadályozza az egyesülést, okoz vagy 80 egyénnek fölösleges kiadást.

E visszásság még szembeszökőbb, ha tudjuk, hogy a kaszinónak mult évi alakulásakor az egyesülés reményében számos körbeli tag is aláirta magát, de miután a közgyülésre nem kellőkép hivattak meg, a kaszinó az ő intentiójuk ellenére alakult meg s most a 10-ek kényelmeért ezeket is kényszeritik a fizetésre, pedig ők nem ezek kedveért irták alá magukat.

Szóval a közérdek követeli, hogy ezen visszásság mielőbb megszünjék.

A kör legközelebb tartja közgyülését, reméllem a kaszinói igazgató ur sem fogja tovább az alapszabályokat mellőzni s közgyülést hiv egybe, mert üdvösebb lesz e kérdéseket közgyülésen megoldani, mintha a tagok egy szép napon üresen hagyják a kaszinó füstös szobáit s elmennek a körbe, ahol nagyobb társaságot, több lápot, jobb biliardokat és kevesebb füstöt élvezhetnek.

Egy kaszinói tag.

Tanügy.

Őszinte kérelem a nógrádmegyei tantestület körelnökeihez.

Napról napra közeledik hozzánk azon időpont, melyben a népiskolába kötelezőleg fog behozatni a kézimunka alkalmazása. —

Küszöbén állunk annak is, hogy a kisdednöveldék (óvodák) működése a népiskolákkal oly kapcsolatos viszonyban fog helyeztetni, mely ennek rendszeresitett előkészitője gyanánt szolgálhasson. —

A „néptanitók lapja" bár nemes hivatásának igen sok tekintetben megfelel, még is ritkább megjelenése miatt később jutunk a felmerülő nézetek tanülmányozásához a mint az e tekintetben szinte alapos szakképzettséggel szerkeztett „család és iskola" valamint a „népnevelők lapja" által mely utóbbi hetenkint jelenik meg, s mindkettő karöltve tárgyalja az elemi népoktatást és kisdednöveldék hivatását,

Miután a nógrádi tantestület kiválóan az önképzés és a tanitás módszerének javitása eszközlését tűzte ki feladatául, — csekély nézetem szerint ügy a kisdednevelést miként a népiskolai oktatás terén való ismereteinek öregbitése a fenti czéllal nem ellenkezik. —

Közmivelődési tekintetben tartozunk önérzetünknek s állásunknak azzal, hogy mindannyiszor, valahányszor a nevelés és oktatás körébe oly dolgok behonositásáról lesz vagy lehet — szó, melyek nemzeti érzületünk, tapasztalatunk, sokszor pedig még a lehetőséggel is ellentétben állóknak — látszanak, meggyőződésünknek egész nyiltsággal kellend felszólalnia: — s miként tehetnők ezt legbiztosabban, ha nem a szaklapok kipróbált, edzett férfiainak nyilvánosan kifejezett nézeteik megfigyelése alapján?

Jól tudom hogy ez egylet igen számos tagja fájdalom nincs azon kedvező helyzetben hogy saját költségén járasson magának szaklapot, — de egyesült erővel mégis elérhetünk e kivánt czélhoz olymódon p. o. hogy a körök t. elnökei egy vagy két példányban rendelnék meg az általam jelzett lapokat s természetesen többet is ha lehet s oly formán köröztetnék a kör tagjaival miként a közgyülésre egybehivó levelet szokás köröztetni. —

Nem is emlitve, hogy a körök könyvtára mily becses művek által fog ily módon szaporittatni, még azon erkölcsi közrehatás munkájában is részesévé teszi magát e kör, s az egész t. egylet, mely az önzelem munkásságnak tényleges pártolásával nyilvánitja elismerését.—

Losoncz, 1876 január 8.
Kartársi üdvözlettel

Dapsy Kálmán,
nógrádm. tantestületi főjegyző.

*) Előfizethetni a „Család és Iskola" czimü lapra Gassi József kolozsdobokamegyei tantestület pénztárnokánál Kolozsváron ku tacsappan utcza 15. sz. a „Népnevelők Lapja" cz. lapra Vodianer F. kiadóhoz Budapesten Belváros megyeháztér 9. sz.

Levelezés.

B.-Gyarmat január 15.

Az ember mindig olyan lesz, mondja Rousseau, a minővé őt a nő teszi. Valóban, ugyaz állam mint az egyház, ugya tudomány mint a szépművészetek kiváló emberei saját állitásaik szerint nagyobbrészt anyjaik befolyása folytán azokká lettek! A mennyire igaz, hogy az államok boldogsága a családok boldogságán alapúl, annyira igaz azis, miszerint a család súlypontja a nőben mint házi aszonyban s anyában keresendő. Mert habár a férfi állásánál fogva mint a család feje tekintendő, az aszony azért mégsem hamupipőke; ő a család lelke és alárendelt szerepében szolgálván, uralkodik; ha a férfi közéleti hivatásában kifelé hat, a nőnek a ház szükebb köre legszebb tevékenységére nyujt alkalmat, mely gyakran áldásosabb s kevésbé tövises mint férjének gondbeli állása. A valódi asszonyiasság virágai nem fejlődnek a közélet zavarában, hanem a ház s család visszavonult magányában. Ott van ama hely, melyben a nő uralkodni s működni hivatva van; az a tér melyen nemes tulajdonai kifejtésével áldást hozva, a férfi neve tartós tiszteletének tárgya lesz. A családi élet föntartása, szépitése a nő egyedüli természetes hivatása lévén, minden más foglalkozás mely inkább a férfiak cselekvő körébe vág mely által természetellenesen a közéletbe bevezettetnék s legszebb tulajdonai szükségképen veszélyeztetnének sőt megsemmisitetnének, megvetendő.

Hogy a nők jelzett hivatásuknak tökéletesen megfeleljenek s igy az emberiség eme felének életkérdése megoldassék, szükséges, hogy a haladó kor igényeinek megfelelő intézkedések történjenek, hogy közönynyel viseltessünk e kérdés megoldásánál, ezt mintegy félreismerve ne méltassuk behatóbb tárgyalásra.

Ha szemügyre vesszük mennyire képes a leányiskola a nőnevelést általában elősegiteni, akkor csakhamar megállapodunk azon meggyőződésünkben, miszerint a nőnevelés nem ugy mint a férfi nemnél egyvalamely szakra való kiképeztetésének tekinthető, sőt hogy theorestikus női szakképzés sok tekintetben aggodalmas, veszélyeztethető s mindenesetre fölösleges. A valódi nőiség nem lehet mesterkélt; minden oktatás, mely őt direkte tanitani akarja, hasonlit ama kertészhez, ki meg nem elégedvén a virág természetes kifejlődésével anna, leveleit festi s porát parfümirozza. A miveltség melyet az iskola adhat egy általános; elemeit melyeket az iskola ád, nem nélkülözheti sem az asszony, sem az anya, de a lyánynak felnevelése házi asszonynyá lényegileg csakis a ház feladata lesz. Az iskola előkészithet az életre, barátságosan támogathatja a családot, s igy ez soha sem leszen fölösleges, valamint az iskola, mely nélkül a ház a nevelést tökélyre nem viheti. Inkább lehet az iskola a fiunak apja s anyja de soha sem helyettesitheti a lánynak annak anyát; semmi sincs e világon, mely a lánynak az anyai szeretet gondviselését pótolhatná. Anyai szeretet és gondoskodás, az anya élőképe éppen úgy szükséges a lánynak, mint világosság s levegő a növénynek. Balgaság volna az iskolától azt elvárni, mit csakis a szülők adhatnak; hisz az iskolának nem az a feladata, hogy az élet valamennyi viszonyait ismertesse és a gyermekekkel a felnőttek életét aniticipálja.

A női egyéniség nemesitése a lányiskolák főfeladata. A férfi tudománya és képessége által, a nő csakis egyénisége által lesz tekintélyes; a férfit a világ a szerint becsüli, a mit s mennyit tud és mennyire képes, — a nőt ismét a szerint hogy minő. Hogy a nőnevelésben a kellő czél eléressék, szükséges hogy az iskola a lányokat ama atmosphaerába helyezze s mindazon miveltségi elemeket tankörébe vegye, mely által a valódi női egyéniség nevelhető Ilyen, előzetes nevelés után, mely felsőbb lánytanodákat föltételez, társadalmi életünk bizonyára haladni fog, meg gyujtatni a nők szelleméneк kiolhatlan fáklyája, kik szövetkezve a másutt régóta létező nőegyletekben, egyengetni fogják a szellemi kincsek elnyeréséhez vezető utakat. Fájdalom, hogy vidékünk lelkes hölgyek geniusa oly annyira hallgat, holott éretlen s serdülő nemzedék miveléséről kondoskodva, embert emberrel kibékitve, nemzetének elidegenithetlen vagyont szerezne, legyőzhetlen erőt adni képe volna.

Tomcsko Nándor.

Losoncz január 12.

(Szegedi kiállítási mozgalmak. Távozó lelkész. Katonatiszti zeneestély.)

Városunk iparűző lakossága, tehát általában városunk fölött többször hallottunk élet és olykor olykor jogos itéletet is mondatni azon megcsontosodott indolentia miatt, mely az ujabb kor vivmányaival szemben iparossaink kilenczvenkilencz százalékát lenyűgözte. Hiszen igaz ugyan, hogy a mult év decz. 19-én az önálló magyar vámterület s önálló magyar nemzeti bank felállításának sürgetés végett tartott népgyűlés egészen ingóba foglalta városunk iparosságának számbavehető elemeit; de az is igaz, hogy ugyanezen népgyűlésen Busbak Ádám ur abbeli lelkes felhivására, hogy az 1876. évi augusztus 20-án Szegeden megnyitandó országos kiállitáson való résztvevés szempontjából czélszerű volna egy állandó kiállitási bizottságot szervezni, iparosaink azzal feleltek, hogy annak rendje szerint odahagyták a termet s a lelkes felhivás kiáltó szó lett a pusztában.

Valóban kétségbe kellett esnünk iparosaink e kimondhatatlan indolentiája fölött.

Azonban úgy látszik, hogy az uj év uj szellemáramlata nem hagyta érintetlenül iparosaink lelkét sem. Az életnek, az élni akarásnak komoly jelei mutatkoznak, fel kezd ébredni a komoly önbizalom, mely oda sarkalva városunk lakosságát, hogy a bensejében forrongó eszméknek tettleges kifejezést adjon. Igenis! S hogy a közönyösség kezdi elveszteni eddigi mindenható erejét, e hó 9-én félreismerhetlenül tapasztaltuk. mely napon d. u. 3 órára a város közházának tanácstermében összehivatott Losoncz város közönsége eszméket cserélni a szegedi országos kiállitásban való részvevés szempontjából.

Mondhatjuk, hogy e nagy körü értekezlet igen szép érdeklődésről tett tanubizonyságot.

Az értekezlet nemcsak ezen, hanem a további tanácskozások vezetésére is szerencsés volt Szilassy Ferencz úr ő nagyságát megnyerni, s miután Ambrus Mór urat jegyzővé választotta, elnök azon kérdésére kivánnak-e az értekezleten jelenlevők a szegedi országos kiállitáson résztvenni, egyhangú igen lőn a felelet.

A további teendők végzésére egy állandó bizottság választása látván czélszerűnek, azt határozta az értekezlet, hogy most nem bocsátkozik bele az állandó bizottság megválasztásába, hanem igenis választ egy szűkebb körü bizottságot, melynek tagjai az elnökön és jegyzőn kivül Busbak Ádám, Kuncz Elek és Schmidl Albert urak lettek; mely bizottság azzal bizatott meg, hogy egy felszóllitást intézzen Losoncz vidékének azon egyéneihez, s egyesületeihez, kikről s melyekről feltehető, hogy érdeklődnek a kiállitás iránt azon czélból, hogy csatlakozzanak Losoncz városhoz s jelenjenek meg a jan. 23-án tartandó állandó bizottságot választó gyűlésen. Megbizatott ez öt tagú bizottság azzal is, hogy kiállitási szakcsoportokat szeme lött tartva, javaslatát terjessze be az állandó bizottság névsorára is.

Mint tudjuk, a fentebb emlitett felhivás már szét is küldetett, melyet hogy kivánt siker, kövessen szintén óhajtjuk.

Ez örvendetes mozgalom mellett lehetetlen, hogy meg ne emlitsem azon reánk, losoncziakra nézve leverő s biztos alappal biró hirt, hogy a helybeli ágost. evang. egyház általánosan tisztelt s szeretett lelkészét a kitűnő szónokot s társadalmunk egy derék tagját rövid idön el fogja vesziteni; mert az imént emlitettem lelkész Trsztyánszky Ferencz úr e hó 2-án egyhangúlag választatott meg a pozsonyi magyar — tót egyház lelkészeül s a pozsonyi evang. theologiai intézet tanárául, mely választást az illető el is fogadta. Hogy ki lesz utódja, ki tudná megmondani?!

A január 5-ki casinoi zeneestély, melynek lefolytáról utolsó alkalommal voltam oly szerencsés e lapok szives olvasóit tudósitani, nyolczad napra vagyis f. hó 12-én a sörház helyiségében keltett viszhangot. A helybeli tisztikar rendezett nevezett nap estéjén az emlitettem helyen tánczczal egybekötött zeneestélyt, melyre a losonczi közönség szine-javát (egészben véve mintegy 200 személyt) hitta meg.

Mars mord fiai közül ezúttal többen a Múzsák fölkent papjai gyanánt mutatták be magukat és úgy a műsor érdekes és változatos összeállitása mint az egyes darabok szabatos és sikerült eleádása által a szép számban megjelent díszes közönségnek igen nagy műélvezetet szereztek.

De lássuk a műsort közelebbről. Előcsatárok a férfikar tagjai voltak, kik „*Das Kirchlein*“ czimű négyes kart *Dachertől* adtak elé igen csinosan. Azután Kovarcz Emil zenetanár játszotta a „*Sonambula*“ czimű ábrándot zongorára *Thalbergtől*. Művészi játék volt. Kár, hogy nem az Ehrbarféle zongorát vitette át a sörházba. Következett „*Ständchen*“ czimű magán négyes férfikar *Abttól*. Énekelték Puhl főhadnagy, Zólyomi és Zeller urak és Blaschutti főhadnagy. Mintha csak egy hangot hallott volna az ember. Meg is ujrázta ám a hálás közönség. Góth úr ezután „*Der Tod des Teberius*“ czimű költeményt a szavalt *Geibeltől* érczes hangon, értelmesen és szép hangtestéssel. Megtapsolták. Az elismerés legszebb koszorúját azonban a most következett vendég műkedvelőnőnek Kollmann Amália úrhölgynek kell nyujtanom, ki „*Adelaide*“ dalát *Beethoventől* eléneketvén valóságos tapsviharra ragadta a közönséget.

Hálából viszont a kedvencz „Nevető dal“-lal kedveskedett. Megint a férfikar vonult ki a küzdtére és a „*skót bárdok kará*“-t *Beckertől* adta elé szabatosan. Aztán Caminoli úr cytherán „*Das Blümlein im Verborgenen*“ és „*Die Kläge*“ czimű darabokat *Umlauftól* adta elé kedvesen és kecsesen és az aratott taps után a műsort egy darabbal még megis szerezte. Most Zólyomi és Zeller urak „*Der Grüsz*“ czimű kettős dalt énekelték *Mendelssohntól*. A gyönyörűen eleádott dalt a közönség zajosan megtapsolta és az eléadók még egy Mendelssohnféle dallal kedveskodtek. Végre utócsapat gyanánt ismét a férfikar vonult ki és nagy elönkséggel és pontossággal adta elé „*Am schönn Rhein*“ czimű keringőt *Bruxnertől*, melyet zongorán Kovarcz Emil kisért. Nem mulaszthatom el megemliteni, hogy a karok betanitásában a főérdem Blaschutti főhadnagyot illeti

A hangverseny után a fiatalság jó kedvvel tánczhoz fogott és (az egyenlitő vidékére beillő hőmérséklet mellett) — kivilágos kiviradtig tánczolt.

Odaát a tulsó szobában meg az „deska huszárok“ mulattak kedélyesen. Szilassy Ferencz és Pongó Pál urak a 25 ik (b. Mamula) sorezred tiszti karaért és alezredesért ürítették poharaikat. Ratkovics alezredes megköszönvén a toasztot az egyetértésért ivott. Pongó Pál Losoncz „csalogányát“ Kollmann Amália úrhölgyet, ki egyedül hangoztatá a zeneestélyen a magyar szót, élteté.

Viszonttalálkozásig k—s-l-r.

A közegészségügyhez.

Mind azokhoz, mit ujabb időkben a magas kormány az ország közegészségügyi, tekintetében tesz, alulirott is hivatva érzi magát, a jó ügy érdekében némi adatokkal, (mondhatni tán, életbe vágó adatokkal,) hozzá járulni. E lap kerete nem engedi meg, hogy élet — vagy kórboncztani elemezésekbe bocsátkozzam, csak mindennapi eseményekről akarok szólani, a mennyiben ezek két évi itteni tapasztalataim nyomán helyben és a vidéken kezelésem alatt és észlelődési körömben előfordultak és a mennyiben a közönség tájékozásául az azokra vonatkozó nézetejmmel az egészségügynek némi szolgálatot tehetek.

Az orvosi tudomány egyáltalában két főcsoportra osztja a betegségeket u. m. örököltekre és szerzettekre. A nagy közönség azon nézetben van, mintha az örökölt bajok gyógyithatlanok volnának és hogy egy oly gyermeket melynek szülei például gümőkórban (Tuberculosis) haltak meg, okvetlenül hasonló sors éri. Ezek ellenében alapos okom van hinni, hogy egy ilyen betegséggel megragadott gyermek, bár még csecsemő korában, idejében és helyesen alkalmazott gyógykezelés mellett egészséges állapotra hozható, sőt még nagy kort is érhet el; mig egy oly gyermek, mely egészséges szüléktől származott, de egy véletlen és elhanyagolt tüdőhurut következtében aszkórban vész el. Ebből azt a következtetést vonhatom, hogy sokkal inkább kell tartani a szerzett de elhanyagolt betegségektől, mint az örököltektől, melyek ideje korán orvosi megfigyelés és gyógykezelés alá esnek.

Ezen állitásaim támogatásául néhány gyakran előforduló oly betegséget akarok felhozni, melyek ambár kezdetben jelentékteleneknek látszók, elhanyagolás által mégis igen rövid idő alatt halállal végződnek.

Igy például az emésztési zavar oly baj, mely a születés utáni első napokban bekövetkezik a csecsemőknél és melynek okai lehetnek: vagy az annak nyujtott és vegyileg rosz alkatu tej, vagy az emésztési szerv maga. Mindkét esetben nem tűri a csecsemő az élvezett táplálékot és kihányja.

Az idézett két eset elsejében jobb tápszerről, a másodikában pedig az emésztő szervek erősitéséről, illetőleg a netán azokban létező erjedés semlegesitéséről kellene gondoskodni.

Mindez megtörténhetnék, ha kellő időben szakavatott kéz közreműködése vétetnék igénybe. De nálunk vidéki helyeken először is anyókák, bábák és szakácsnők consultáltatnak, és ha az agyon faggatott gyermek vége közeledik, mégcsak akkor hivatik az orvos is. Az emlitett pseudo — aesculápok kenik, dörzsölik, füresztik a szegény siró gyermeket és tartják táplálékkal, hogy megnyugtassák azt. Mi következik?

A baj, mely addig csak a gyomor nyákhártyájára volt kiterjedve, áthatol a belekre is, hozzá járul nagyfokú hasmenés, a gyermek elveszíti a vérnedveket, új tápszert nem vehet fel és igy bekövetkezik a *szervi felbomlás*, semmi más, mint egyszerű emésztési zavar következtében. Mily égbe kiáltó az, midőn a gyermekek igy a szülők tudatlan és hanyag eljárása által tönkre mennek! És mi csoda akkor, ha az ujonszülöttek egy negyede már az első évben kihal?

Egy másik ép oly gyakori és még a felnőttek által sem eléggé figyelembe vett betegség, a *hideglelés*. A hideglelés kellő idejében és helyes gyógyeljárás mellett, (de nem épen, mint a közönség hiszi, csak kinal által) gyökeresen gyógyitható. — Nagyrésze a műve-

TÁRCZA.

A váró kis lány.

Ugye nehéz, nehéz a várás
Hosszu a percz, a pillanat?
Öröm, kétség, remény, sóvárgás
És néha gondok kinzanak.

Felver néha a kocsizörgés,
Felébredsz, ha csahol az eb,
Epedve nézsz az országutra:
„Jön-e, a ki legkedvesebb“?

Nem jön, tudod, tovább vársz ujra,
Tiszta vággyal, szent reménnyel;
Mert szivednek hő dobbanása,
Telve van örök hűséggel.

Vigasztalódsz a kis pataknak
Változatos folyásában,
A czél felé az is lassan fut,
A völgy virágos ágyában.

De ha a czélt egykor elérte
S megnyugszik tarka életén
Jutalma lesz: örök üdv, béke,
A tengernek hő kebelén.

KÜLFÖLDI LEVELEK.

ÉJSZAK FELÉ.

UTI KÉPEK.

IV.

A vonat a kis, de ipardús Morvaországon vitt tova. Minden 5—10 percnyi közökben látható volt néhány gyárnak kéménye.

A morván túl elhagytuk ugyan a határt, de még soká közelében maradtunk. A Ferdinand vaspálya egész Lunderburgig, s még azontul is a Morva jobb partján halad.

A Morva folyónak — mint általában hazánk legtöbb határpontjának meg van a maga lapja Magyar ország történetében. — Ottokár cseh király 1260. a Morva jobb partján, az ugy n. Marchfelden győzelmet aratott az osztrákoknak segitő magyar hadakon.

De a megaláztást ha türte is — nem feledé a büszke nép, s örömmel ragadá meg az alkalmat, midőn az osztrák hg. Habsburgi Rudolf bosszura hivta fel a hatalmaskodó cseh király ellen.

Az ország nagy inségben szenvedett. A népet a rosz évek után az ismaeliták és zsidók — kiknek az adó bérbe volt adva — mindenéből kifosztották, s mégis — mert a becsület forgott kérdésben az ifju Ulászló király 20,000 válogatott vitézzel jelent meg Rudolf oldala mellett.

S az áldozatnak meg volt az eredménye.

Jó-e; rosz-e? Annak Isten a megmondhatója.

A becsület meg volt mentve! A győzelem fényes volt. Ottokár többé nem ült királyi székébe. Ott maradt a csatatéren.

És ezek a Habsburgok kiknek hatalmát magyar fegyver vivta ki — magyar váll emelte nagyra, oly mostohán bánták hosszú időn át a magyarral.

Balga! Mint tünődöl? Hisz a természet rendje az, hogy a felsőbb tárgy mindig nyomást gyakorol az alatta levőre.

Mikor az'án nem leszünk sem mi, sem ők: vége leszen minden szenvedésnek.

Dürnkruth állomáson — szinhelye a fentebb emlitetteknek — meg sem álltunk. Mi köze van Mercurnak — Martshoz?

Mindig tovább! Éjszak felé!

Az idő alkonyodni kezdett, mikor Brünnbe értünk; a ködös félhomályba alig szerezhetém képet a kémenyek városáról s már is mennem kellett.

Brünn városán túl csak szük völgyet vehetének észre és azt hogy a vonat mintegy 10 alagut alatt robogott el.

Aztán következett egy nagy sötétség, aztán a hold okozta félhomály — aztán ismét sötétség — s csak aztán jött Prága; azaz hogy mi értünk Prágába.

A „kék csillag“ biztatólag fogadott puha ölébe — s átringatott a hét második napjára, melynek felét Prágának megszemlélésére voltam szentelendő.

Fél nap. Mi őszszel a fél nap? Négy óra — legjobb esetben.

No tehát kezembe a Baedeckert, nyakamba a várost!

És én négy óra alatt megláttam Prágát.

Vajha megis ösmerhettem volna! . .

Prága Budapestünk formájára épült — jobban: Budapest amazéra. A mennyiben Budának eredete az ó kor homályában vész ugyan; de Pest csak e században lett azzá, a mi.

A Moldva jobb partján terül el a régi város.

Libussa ügnő nem lehetett izlés nélküli kedély, mikor e helyt várost alapitott.

És azóta sok megváltozott. Ez sem hinné ha fölébredne hogy ez az ő müve. — —

— — A 48-as eszmék mikor a félvilágot bejárták Prágát is utjokba ejtették. — Nem messze, hogy a régi város küszöbét a „lőpor tornyot elhagytad megláthatod az ablakot, melyben Windischgrätz nejének egy szabadság harcos golyója szivébe furódott.“

Ti „urak,“ tanuljatok mások példáján okulni.

Még néhány lépést, és elérted a főteret.

A csehek ugy hivják hogy „Grosser Ring.“

S most egyszerre nem tudod, hová vessed tekinteted.

Legelébb is a volt Husszita templomba lépsz be.

A vallásos buzgóságnak sok remek művet köszönhet az utókor.

A „Theynt kirche“ (az a neve a huss templomnak) czeknek egyike.

Belső diszitése nem kirivó, nem túlzott, mint igen sok róm. kath. templomé. A félhomály a magas ivek alatt kegyes gondolatokat kelt szivedben. — Az oltár előtt egy művészi koporsó. Brahe csillagász porai; nyugszanak benne, II. Rudolf kir. idejéből.

Szép jele egy király tudomány szeretetének — mert Rudolf temettetté őt ide: — komoly jele a mulandóságának, egy örökös „memento mori“! . . .

A hatalmas Podjebrad Györgyöt e templomban koronázták meg, ki a templomot 2 toronnyal diszittetté,

letlen és könnyü hivő közönségnek azonban a természetre bizza magát és legjobb esetben szeszes italokhoz folyamodik — és paprikához vagy borshoz. S igy a helyett hogy bajuktól menekülnének, idült gyomorhurutba esnek, mely élethossziglan eltart. És mily mérveket ölthet az ily elhanyagolt hideglelés? Az egész vér ügyszólván, megfertöztetik, a fehér vértestecsek nem oxydalódnak és nem válnak veresekké, innét a bőr szürkés fehér szine.

A vér szilárd részei elenyésznek, maga vizenyőssé válik és a véredények falzatán átszivárog a test kötszövetébe és üregeibe, mi által a ügynevezett *rizkór* képződik; végül még tüdőhurut vagy más efféle baj jár hozzá és az illető el van veszve. — Ismét egy áldozata a hanyagságnak, a ferde nézetnek és a kuruzslásnak.

Egy harmadik betegség a görvély (scrophulosis.) A görvély örökölt de ép ügy lehet szerzett baj, rosz táplálkozás, rosz lég beszivása, a nap és szabad levegő nélkülözése és a test tisztátalansága által. Igy látjuk azt fejlődni oly gyermekeknél, melyek egészséges tej helyett, péppel és burgonyával táplálttatnak, piucze vagy nedves és a szellöztetést nélkülöző helyiségekben tartózkodnak.

Mily horderejü a görvély, különösen pedig ha az elhanyagoltatik, azt tudhatja minden anya. Már azért is veszélyes, mert megragadhatja a test majdnem minden szervét, és ha nem is mindig halált okozó, tudjuk mily romboló hatású az egész szervezetre.

Ezzel eléggé véltem érvelni azon állitásomat, melynél fogva az örökölt és gondosan gyógykezelt bajok kevésbé veszélyesek, mint a szerzett, de elhanyagolt betegségek.

B.-Gyarmaton 1876. január 11 én.

Dr. Lövy Nándor.

A méter mértékek alkalmazása a nagykereskedésben.

Gabona, hüvelyes- és olajveteményeknél 100 kilogram a súly egység, a minőség hektoliter szerint határoztatik meg. A megalkudottnál nehezebb minőségért a teljes mérték szállittatik, könnyebb minőségért egy meghatározott bonificatio jár. Szállitási üzleteknél a gabonanemek legkissebb minőségi súlya következőkép állapittatott meg: buza 75·6, rozs 69·2, árpa 60, zab 38·5 kilogramra hektoliterként. Kis kereskedésben a gabona számára 50, 20, 10, 5, 2 és 1 literes edények használata engedtetik meg a törvény által.

Liszt tőzsdei egyezkedéseknél bál 100 kg. szerint a faj meghatározása mellett bruttoval nettoért franco zsák árultatik s jegyeztetik; a közönséges kereskedésben egyelőre liszt és dara számára 8 %, számig zsákja 85 kilo brutto nettonak a zsák csomagolási egységképen ingyenesnek elfogadtatott, mig a korpa, derczeliszt és takarmányi anyagok csomagolása minden malom szabadon meghagyatott. A jegyzés azonban mindig 100 kilo után történik.

Szilva hordókban a 100 kilogramm franko hordó netto tara, zsákokban franko zsák és brutto netto gyanánt árultatik. A hordók nem lehetnek nehezebbek 700 kilogramnál a felsúly hordónkint 50 dekagramm, zsákonkint 500 kilogrammnál 1 kilogr.

Szilvapép 100 kilogramonkint franko hordó, netto tara árultatik; a gyöngyfelüleg egészen 150 krgramos hordóig 25 dekagramm, 200 klgramig 50—75 dekagram 2 %, tarakülönbség engedélyével.

Szalonna 100—500 kilogram szerint 1 kilo gyöngyfelüleg beszámitásával kezeltetik.

Disznózsir per 100 kilogram netto tara és 1 %. tarakülönbséggel, 200 kilogrammnál franko hordó és a 50 dekagramm gyöngyfelüleggel árultatik.

Méz mely közönségesen méhmentes és tömörült. 100 klgram netto franko hordó, netto tara után árultatik; a tarakülönbség 75 kilogram aluli hordóknál a nettosúly, 2 %, 75 klgram felüli hordóknál 1 %; a gyöngyfelüleg hordónkint 150 kilogramig 25 decagram, nehezebbeknél 60 decagram.

Gyapjú száraz állapotban 100 kg szerint netto tara gyöngyfelüleg nélkül de 2 %. felsúlylyatol árultatik, mi mellett 50 dgnál kisebb súlyrészek tekintetbe nem vétetnek és zsákok a gyapjú árába beszámittatnak.

Repcze más megállapodások hiányában 100 kg. szerint és 500 kg. utáni 1 kg. gyöngyfelüleggel árultatik.

Hamuzsir 100 kg. kint pro hordó 50 dg. gyöngyfelüleggel és pedig az illyriai 10 %. tara franko hordó, a magyar netto tára franko hordó.

Kő olai (Petrolium) a nem amerikai 100 kgmal netto tara, bele értve a hordót gyöngyfelüleg nélkül; az amerikai ellenben 100 kgmal és 20 %. tarával 150 kg. nehéz hordócskákban árultatik.

Olajok. 100 kg. szerint hordónkint 50 dg. gyöngyfelüleggel 700 kg. brutto súlyt felül nem mulo hordókban árultatik.

Szesz, liter számra, minden 100 liter mint egység után számittatik 1 %. — 100 literszázalék tralles. Az eddig használt szállitási hordó helyébe 500—600 liter tartalmu hordó hozatik be.

Bor hektoliter szerint jegyeztetik a nagy kereskedésben, s az egyenes vevéseknél jelenleg használt akómérték helyébe 50 liter tartalmú hordó használata ajánltatik.

Sör hektoliter szerint jegyeztetik és a fogyasztás számára 200 liternyi hordó használata ajánltatik

A kimérésnél borra nézve 20 centiliter mint legkisebb mértékegység alkamazandó. Az ár liter szerint meghatározandó ugyan, de az ötven centiliter használata mellett a 20 centiliter többszörösének értékszámitása ki nem záratik. A bouteilla szerint az árulásnál 70 illetőleg 36 centiliter tartalmú palaczkok használandók. Sör kimérésénél a mértékegységek 1 és 05 liter. Bor és sörpoharaknak, melyek a kimérésnél használtatnak, az illető mértéket jelző vizszintes vonásnál valamivel magasabbaknak kell lenniök, és pedig 1 literesecknek 20 milimeterre, 0,5 literesecknek 15 millimeterre, 0,2 literesecknél 10 millimeterre.

Palaczkoknál, melyekben közönséges bor árultatik, kell hogy a mérték vonalon felül azoknak beduga szolására kell tér legyen.

Ide nem értetnek a finom borokkal megtöltött palaczkok, melyek erősen bedugaszolva, az eredeti czég jelével ellátva a közkereskedésbe hozatnak. A vendéglősök az általuk használt mértékek helyességéről felelősek és eme határozatoknak megnem felelő edények használata esetében az edények elkobzása mellett egész 100 ftig megbüntethetők. Magányosaknál használatba lévő üvegedényekre eme határozatok nem vonatkoztak.

Gazdászat.

Miként értékesithetjük a penészes takarmányt.

Oly sokszor meg lőn már vitatva, miszerint a penészes takarmány az állati organismusra mily káros sőt igen gyakran halált hozó is, hogy ezt tovább fejtegetni feleslegesnek találom.

Tudom azt is, hogy minden értelmes gazda iparkodni fog tőle telhetőleg, hogy takarmányát a penészedéstől megóvja; jöhetnek azonban körülmények, például folytonos esőzés, széna takaritás körül, midőn minden igyekezet mellett is ezen baj kisebb nagyobb mértékben el nem kerülhető, hacsak a gazda takarmányát még nagyobb veszélynek, a tőkéteses elpusztulásának kitenni nem akarta.

Az ily penészes takarmány ismét ártalmatlanná és teljesen használhatóvá tétetik, ha azt szecskának vágva, fálesztve etetjük fel. A fülleszlés körül ajánlom, hogy az sósvizzel jól átlocsolva, megtaposva legalább 4 nap állani hagyassék, mig a takarmány barna szint és kellemes savanyúságot nem nyer.

Ily módon minden takarmányféle, továbbá megromlott szemes eleség vagy olajpogácsa ismét használhatóvá fog válni.

V. L.

Vegyesek.

— **Hirlapok száma 1876-ra.** A magyar kir. pósta-igazgatóság kimutatása szerint a jövő 1876. évben a magy. kir. pósta-igazgatóság területén megjelenendő hirlapok és folyóiratok száma, és pedig magyar nyelven 195, német ny. 36, román ny. 12; olasz 2. héber ny. 1. sz. Magyar területen tehát összesen 246 lap és folyóirat jelenik meg. Az osztrák postaigazgatóság területén megjelenő lapok összes száma 323. A külföldön megjelenő s a magy. kir. póstahivatal utján megrendelhető hirlapok összes száma 2230. Az e füzetben emlitett összes európai s amerikai lapok és folyóiratok száma 2861. Török lap egy sincs a füzetben felvéve.

Orosz szokások a 17-ik századból. Az orosz nők állása a 17-ik században — részben még most is — a legméltatlanabb volt, s eredetileg hasonló más keleti nőkéhez. A férfiak rabszolgájoknak tekinték nejeiket, kik csak akkor váltottak parancsolót, ha az atya dorgáló kezei alól, a férj erőszakoskodásainak veték magukat alá; sőt a nők által kivégzett állatok is tisztátalanoknak tekintetének. Ennek megfelőleg a férj távoztával a nők kiállottak a kapuba csirke vagy libával, s szolgálatkészen ajánlkoztak az elmenőnek a szárnyas állatot — a zsidó szójárás szerint — „köser"-ül megvágni.

Az oroszoknak azon időben eszökbe sem jutott, hogy nejeiket szórakoztató társnő — hű barátnő — vagy értelmes tanácsadóul tekintsék. Az anyák és leányoknak még a ház fölötti őrködést sem hagyák meg, hanem más által őriztetők azt. Péter, a nagy reformátor ideje előtt sem az udvarnál, sem társaságokban, sőt még férjeik asztalánál sem jelenthettek meg a nők. A czár kénytelen volt egy ukáz által a férfinek meghagyni, hogy a társaságokba a nejeiket magukkal vigyék, ezt látván egyedüli eszköznek a vad nép civilizálására. E rendelet ellen. termé szetesen nem hiányoztak a gyakori ellenszegülések, s

---

közibök saját szobrát emelt karddal, s e fölé a husitismus jelvényét a kelyhet állittatá.

S hussziták ügye 50 éves küzdelem után romba dőlt; és a kelyhet onnan lelöké — a kereszt.

A mester megparancsolta hogy, „szeressétek ellenségeteket"! De azt nem parancsolta meg, hogy „szeressétek testvéreteket"! Mért ne lehetett volna hát a a gyilkoló fegyvert a testvér szivébe mártani „Istennek dicsőségére"!

És a husszita háború nem egyedüli jele Prágában a vallásos fanatismusnak. — a városháznak éjszaki oldalán 21 cseh főurnak cimere látható, kiket — mert az evangeliomnak helyet adtak szivekben — azon helyen lenyakaztak.

Mért engedték e czimereket — azon kor szennyfoltjául oda függeszteni?

Tán a türelmesebb utókor az emlékezet által akarja enyhiteni az ősök bűneit?

A templom elő tudatlanságból vagy alacsony hazonlesésből egy közönséges ház épült.

A városház régi tornyával ritka órájával, imposant homlokzatával méltán leköti a bámuló figyelmét. S a ciceróni egy hordár személyében meg is magyarázza az óra sajátságát. Hogy mutatja a hold, a nap járását, mennyivel jár a közönséges óra előtt vagy után, s mi legszebb; minden órában meglátható a 12 apostol, mert akkor a torony 2 ablakánál körmenetet tartanak.

A kapu előtt katonai őrizet alatt 2 lomha ágyú ásitozik.

— Szomorú emlékezet mellett — a fenyegető való . . . .

Kissé tovább haladva a Collegium vonja magára a figyelmet, melynek jelentékeny könyvtárában különösen a cseh irodalom legtöbb terméke foglaltatik. Még tovább a „Carls Brücke" előtt IV Károly szobra. Emelte az egyetem, alapitójának ötszázados emlékére 1848.

„Carolo quarto
abtori suo
litterarum universitat."

IV Károlynak sokat köszönhet a tudományos világ. Ő volt az első, a ki — legyen hogy saját, legyen hogy más sugalmazta eszméknek testet adván — megalapitotta a világ első egyetemét.

Körébe vonta korának legnagyobb tudósait — kik bár mindnyájan theologiai miveltségű férfiak valának, mégis a tudomány más ágának felvilágosásához nem egy szikrát lobbantottak el.

Érdekes tudni, mennyire hódolt Károly, már akkor a tudományoknak. Az egyetemet eddig nem hallott szabadalmakkal ajándékozá meg. Nem csuda hogy a fiatalság az ismert világ minden tájáról ide sereglett. S Károly az idegeneknek jóformán több jogot engedett — az intézet ügyeiben döntő befolyást gyakorolni — mint a cseheknek.

S ezen intézkedés magában hordta a későbbi romlásnak magvát.

A cseh nem nézhetvén jó szemmel az idegenek túlnyomóságát — rávették Vencelt — Károly utódát — hogy a szavazatok módját változtassa meg. Ugyis történt. Vencel meghagyta ugyan az idegen nemzetek két szavazatát; de a cseheknek az eddigi egy szavazat helyett hármat kaptak.

Ezt meg az idegenek jogcsonkitásnak — sérelemnek vették, Prágát ennek következtében elhagyták.

De a mag el volt vetve. — s az idegen nemzetek most már maguk állitottak egyetemeket. Többek közt a lipcsei és lembergi egyetemek e körülménynek köszönik lételüket. . . .

A „Carlsbrücke" a várba vezet.

A sok szobor között, mely e hidon el van helyezve — egy kis márvány táblára tesznek figyelmessé. E táblán egy kereszt van kivésve annak emlékére, hogy Nepomuk Jánost e helyen löketto le Venczel kir a Moldvába — állitólag mert nem mondta meg a mit neki a kiralyné gyónt. — A hullát aztán magával ragadta a viz s fejét a monda szerint öt csillag röpködé körül.

Brr! — Akkor rosz csillagok jártak! . .

A Radeczky emlék mellett elhaladva — a Hradschinra érsz, hol rövid pillanatot vetve a királyi palotára, lépteid a „Domba" intézed. — E templom a Strassbourgi főtemplom formájára épült. s kivülről úgy látszik mintha két templomot helyeztek volna egymásra. — A benne elhelyezett sok nevezetesség közt feltünő a kir. sirbolt, felette a holtak fekvő szobrai, remek munkák, s köztök az I. Ferdinandé — a körülvezető páter állitása szerint 40,000 aranyba került.

Egy gyertyatartónak lába állitólag Salamon templomából.

Nepomuk ezüst koporsója egy egész szögletet foglal el. A koporsó felett Nepomuk álló szobra, körül a négy fő angyal mind ezüstből. — A münek mű értéke nincs, mégis önkénytelenül is szentel egy percet az ember megszemlélésére.

Az egész harminczhét mázsát nyom.

S 37 mázsa ezüst . . . Ugyan mennyi államadósságot lehetne velo törleszteni? . . . .

Az óra 12-öt kongott. A félnapnak vége. Szállásomra sieték, s onnan az indóházba. Ismét tovább! Éjszak felé! . . .

V.

Ha az ut megettem egy sor irás lenne gondolám akkor Berlin bizonyosan a sor vége — a pont — de csak is gondolám, mert a valóság épen az ellenkezőjéről tész tanúságot. Minél inkább kezdem megismerni e várost, annál inkább kell belátnom, hogy a mi a föld képen egy pont — az a természetben egy becsületes pitenyi — vagy hogy a kis Lexiko „szellemdus" meghatározásával éljek — a makulatoriumban egy „disznó."

A dresda-berlini pálya egészen új, s kerülések helyett torony irányban közlekedik a két város között.

Minél inkább távozik a vonat Dresdától, annál lakatlanabb a vidék.

Homok területek és fiatal fenyvesek válogatják egymást.

A föld nem lévén oly termékeny, természetes nem is részesül oly gondos mivelésben.

Berlin vidéke már tenger part vidék, melyről a rövid idő alatt is elég hű képet alkothat magának a figyelmes szemlélő.

Komló.

(Fölyt. köv.)

voltak esetek, midőn a badsereg tiszjei erőszakkal harczolták a nőket bálba.

Nagy Péter ideje előtt a házasságot tisztán a szülők kötötték, mint az a délszlávoknál máig is szokásban van. Az eljegyzés gyakran még akkor megtörtént, mikor mind a vőlegény, mind a menyasszony még igen fiatalok valának; voltak esetek, midőn a menyasszony már kifejlett hölgy, s a vőlegény a szó szoros értelmében gyermek volt; a menyasszonynak, illetve menyecskének ilyenkor más kötelessége nem volt, mint férjecskéjével játszani, s elfogadni hódolatát – az apósának.

E boldog Dulcinea különben az eljegyzés előtt rendesen nem is látta a férfit, ki azontul felette korlátlanul uralkodott. Őscégi szokások szerint kiabált és sirt a menyasszony, hadonászások s más jelekkel mutatván ki ellenszegülését, mig két matrónának kötelességében állott az érzékeny hölgyet megengesztelni; s ámbár a sirás és kiabálás az arczát fedő fátyol alatt sem szünt meg, az ünnepélyes pohárüritésnél a meglehetős menyiségű szeszes italt pár hajtásra vitézül bevette.

E pohárköszöntés után a vőlegény azután szánékkal leejtő az ivóedényt, mit a menyasszonynyal közösen tört el, vagy legalább érintett lábával — ha ez nem történt, akkor az uralkodás a családban biztositottnak nem tekintetett.

A férfi és nővendégek arczátlan czélzó élczei türelmes meghallgatása után, lefátyolozottan tért viszsza a menyasszony a szülői házhoz, hol már gazdagon felteritett asztal várt az egybegyültekre. A mátkapár a legfelső helyeket foglalá el, aszenészek minél nagyobb lármával hallatták hangszereiket, s két félmeztelen ember tartott mutatványokat a táncz müvészetből.

Vőlegény és menyasszony szorgalmasan üritgetik a poharakat, de nem sokára visszavonulnak, hogy másnap és harmadnap ugyanazon, vagy más vendégeket fogadjanak el. Képletes szertartások természetesen nem hiányozhattak. Igy például szokás volt, hogy a nő homlokával érintette férje lábait és sarují, mig a férj betakará felső öltönyével nejét, szeretetet és örködést akarván jelezni.

Az ajándékok között, mit az alsóbb néposztályu orosz menyasszonyának ad, legkitünőbb helyet foglal el egy uj korbács. S a háztartásnak első bútora ez, mint melyet a férj szerez saját költségén. Ha a házassági szerződés fölött megegyeztek, az atya előhivja leányát s azt kérdi tőle, hajlandó-e az előtte álló ifjuval vagy férfiuval házasságra lépni?

Ha a hölgy beleegyezett, az atya korbácsot vesz elő, nehányat gyöngéden rávág vele, s e szavakkal bocsátja el: „Ezek voltak az utolsó ütések, melyeket tőlem kaptál, melyek téged ama atyai hatalomra emlékeztetnek, mely alatt eddig állottál. S ha férjednek nem engedelmeskedel, ő fog téged ezentul helyettem fenyiteni.“ E szavak után átadja a korbácsot a vőlegénynek, ki barátságos arczczal mondja: „Ámbár nem hiszem, hogy ez eszközt valaha használhassam, de elteszem, és megőrzöm azt, mint becses ajándékot.

Régi szokás szerint a korbácsot öve mellé tüzi a vőlegény, melynek — korbácsnak — később bekövetkezendő ütései a szeretet nyilvánitására szolgálnak. B.

— **A tojásfogyasztás Angliában** óriási mérveket ült 1875. januar 1-től szeptember végéig csak az importált tojások értéke majdnem 22 millió forint értékre rugott. A tojás ára Angliában kétszer oly magas, mint nálunk, s igy komoly megfontolásra méltó volna azon kérdés: nem volna e Magyarországból a tojás kivitel Angliában, mint jó jövedelmet nyujtó vállalat, megkisérlendő?

Hirek.

Felkérem mindazokat, kik a „Nógr. Lapok“ irányában hirdetési dij, vagy előfizetési tartozásban vannak, hogy a hátralékos összegeket hozzám mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

KÉK LÁSZLÓ,
kiadó.

Mint hirlik a megyei másodtanfelügyelő minden követ megmozdit, hogy a b.-gyarmati polgári iskola részére a kormány az ugynevezett kaszinóépületet vegye meg s alakitsa át, reméljük azonban, hogy a másodtanfelügyelő az ezen halvaszületett tervét az iskolatanács nem fogja támogatni s igy a kormány sem fogadja el, mert ezen épület erre nemcsak a telek szűk volta miattnem alkalmas, de már beosztásánál fogva sem, s átalakitása sem vezetne czélhoz s oly tetemes költséget igényelne, mely kevéssel maradna egy uj és alkalmas épület költségei megett, főleg miután az e czélra megvásárolt telket fele árán lehetne csak elvesztegetni. Egyátalán nem értjük, mily indokok vezérlik a másodtanfelügyelő urat, miután erre nézve eléggé rettentő például szolgálhat az államielemi iskola épülete, melynek átalakitása költségein körülbelül lehetett volna egy hasonló uj épületet emelni.

A b.-gyarmati ügyvédi kamara e hó 30-án tartja évi rendes közgyülését a megyeház kis termében.

Bálok A füleki kaszinóegylet e hó 15-én saját helyiségében táncz vigalmat rendezett. — A szécsényi kaszinó pedig február 12-én rendez táncz vigalmat könyvtára javára a nagyvendéglő átalakitott termében. Szállásokról a rendezőség gondoskodik.

HIVATALOS CSARNOK.

Kösigazgatási rész:

A losonczi m. kir. adóhivatal részéről ezennel közhirré tétetik, miként kincstári tartozás fejében Kovács Sándor losonczi lakostól lefoglalt 4 drb. ökör, 3 ló, egy hintó és egy kazal széna, Hinko János ugyancsak losonczi lakostól 100 drb. anyajuh, f. é. január hó 30-án Losonczon tartandó nyilvános árverésen elfognak adatni, hová is a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

A nógrádmegyei árvaszék határozata folytán Jankovich Ilona úrhölgy varsányban létező gazdasági termányei, mintegy 200 mázsa széna és sarju, 50 mázsa burgundi répa, egy öl hosszú árpa s 9 öl hosszú tiszta buza szalma, valamint egy rakás polyva f. évi január hó 19-én Varsányban elfognak adatni.

Endrefalva község tulajdonát képező vadászati jog folyó hó 26. a helyszinén a jegyzői irodában d. e. 10 órakor nyilvános árverésen haszonbérbe adatik, mire a bérleni szándékozók tisztelettel meghivatnak.

Szátok község tulajdonát képező vizi malom 1876. évi Szent-György naptól 6. évre haszonbérbe fog adatni, árverési határidőül f. évi január hó 16. d. u. 2 órája tüzetik ki a község biró házához, hová a bérleni szándékozók ezennel meghivatnak; az árverési feltételek ugyanakkor lesznek az árverést foganatositó községi elöjáróság által megállapitandók. —

Törvénykezési rész:

Közhirré tétetik, hogy Kobus árváknak Plahy Jónás Vilma elleni ügyében a b.-gyarmati 29 tkvi I. 39 hrszú házra 1834—1875 sz. al. 1876. január 24. d. e. 10 órája kitűzött II. árverés a b.-gyarmati tkkvi hivatalban meg fog tartatni, s ez alkalommal a fekvőségek becsáron alul is leüttetni.

Kelt B.-Gyarmaton a kir. tszék mint tkkvi hatóságnak 1875 decz. 30. tartott ülésében.

Gabnaárak.

B.-Gyarmaton 1876-ik évi január hó 10-én tartott hetivásár alkalmával.

Gabona nem	Ötven liter	ár			
		ft.	x.	ft.	x.
Tiszta buza . . .	„	3	60	3	70
Rozs	„	3	—	3	10
Árpa	„	2	70	2	80
Zab	„	1	60	1	70
Kukoricza . . .	„	1	80	–	—

Felelős szerkesztő: **Horváth Dató.**
Főmunkatárs: **Harmos Gábor.**

Nevezetesb állami- s értékpapirok árfolyama.

Értékek	Január hó					
	6	7	8	10	11	12
Magyar vasuti kölcsön		100·50	100·25	99·75	99·75	99·75
Magyar jutalmi sorsjegyek . . .		77·50	77·50	77·—	77·—	76·50
1874. m. k. kincstári utalvány 6% .		105·50	105·—	105·—	104·—	103·—
Magyar földtehermentesités . . .		79·50	78·50	78·—	77·75	77·—
1867. sorsolási záradékkal		79·25	78·—	77·—	76·50	76·—
Szőllő dézsmaváltság (100 frt.) . .		75·25	74·25	74·25	74·25	74·25
Oszt. állami adóság papirokban 5%		69·25	69·10	69·40	68·60	68·75
„ „ „ ezüst „		73·50	73·50	73·75	73·80	73·75
1860-iki sorsolás 500 frtos . . .		112·—	112·25	112·—	112·—	112·—
„ „ 100 frtos		118·50	119·50	119·50	120·—	120·50
1864 iki „ 100 frtos		132·50	132·50	132·	130·75	131·—
„ „ 50 frtos		132·—	132·—	131·75	131·25	130·—
1839 iki sorsjegy kölcsön		238·—	238·—	238·—	238·—	238·—
Dunagőzhajózási sosjegy 100 frt. .		94·50	94·50	94·50	94·50	94·50
Rudolf sorsjegy 40 frt.		13·60	13·60	13·60	13·60	13·60
Salgótarjáni kőszén		63·—	63·—	63·—	63·—	63·—
„ vasöntöde		33·—	33·—	33·—	33·—	33·—
Császári arany		5·31	5·37	5·35	5·35	5·37
Osztrák magyar 8 frt. arany . . .		9·10	9·18	9·11	9·15	9·16
Ezüst		104·50	105·25	105·50	105·50	105·50

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetés.

Alulirt birósági végrehajtó 15396.-1875. évi s számu kir. járásbirósági meghagyás folytán ezennel közhirré teszi, miszerint az „első nógrádi földmivelés, ipar s kereskedelmi hitelintézet“-nél elzálogositott s ki nem váltott sem meg nem hosszabitott arany s ezüstneműek, nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszinén, vagyis a fentebb érintett hitelintézet helyiségében leendő eszközlésére határidőül 1876. az-az folyó évi január hó **20**, vagy szükség esetén **21**-ik napjának mindig délutáni 2 órája tűzetett ki, melyhez a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Kelt B.-Gyarmaton, 1876. évi január hó 6-án.

Vatter Gyula,
bir. végrehajtó.

Bátorkodom ezennel közhirré tenni, hogy f. évi január 15-től a franczia, angol, olasz s német nyelvben és szabadkézi rajzban, nemkülönben a nőnevelést illető tanulmányok s tudományokban a tanitást megkezdtem. Az érdekelt szülők, kik gyermekeiket a fent kitett összes vagy egyes tantárgyakban oktattatn kivánnák, sziveskedjenek azt tudomásomra hozni. Lakásom Kovács-féle házban, az evangelikus egyház átellenében.

Manger Katalin,
kiképzett nevelőnő.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Kék Lászlónál B.-Gyarmaton 1876.